

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060145411442514

ბრძანება Nი-755

ქ. თბილისი

03 / დეკემბერი / 2014 წ.

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ „საგურამო ქუთაისის“ მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებაზე მდ. ლეხურას წყალქვეშა გადასასვლელის რეკონსტრუქციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „თ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის და მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს, საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ წარმოდგენილ სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“ „საგურამო ქუთაისის“ მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებაზე მდ. ლეხურას წყალქვეშა გადასასვლელის რეკონსტრუქციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 59; 03.12.2014 წ;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№ 59; 03.12.2014 წ) გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-მ უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 59; 03.12.2014 წ) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის“
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში - საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

საფუძველი: გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის უფროსის თამარ შარაშიძის მოხსენებითი ბარათი; საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს წერილი (N 699/01-28/გ).

მინისტრი

ელგუჯა ხოკრიშვილი

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე

№ 59

3 დეკემბერი 2014 წ.

I საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – „საგურამო-ქუთაისის“ მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებაზე მდ. ლეხურას წყალქვეშა გადასასვლელის რეკონსტრუქცია.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ ქ. თბილისი, ისანი-სამგორის რაიონი, კახეთის გზატკეცილი, № 21.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – კასპის მუნიციპალიტეტი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 19.11.2014 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“

II ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს „საგურამო ქუთაისის“ მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებაზე მდ. ლეხურას წყალქვეშა გადასასვლელის რეკონსტრუქციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების (გზშ) ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

საპროექტო გაზსადენი მდებარეობს კასპის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე. იწყება სოფელ მრგვალი ჭალის მიმდებარე ტერიტორიაზე, კვეთს მდ. ლეხურას და იგოეთი-კასპი-ახალქალაქის საავტომობილო გზას, რის შემდეგაც უერთდება არსებულ საგურამო-ქუთაისის მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებას.

მდ. ლეხურას გადასასვლელის ტექნიკური მდგომარეობა ამჟამად არადამაკმაყოფილებელია და მუდმივად არსებობს მისი დაზიანების საფრთხე, რაც გამოიწვევს კასპის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისა და საწარმოების გაზმომარაგების შეწყვეტას. გაზსადენის დაზიანებისას შესაძლოა ჰქონდეს ეკოლოგიური ინციდენტის სახე, კერძოდ, მოხდეს ატმოსფეროში დიდი რაოდენობით ზუნებრივი აირის გაფრქვევა ან/და გაჩნდეს ხანძარი. ასევე, გარემოს შეიძლება დამატებითი ზიანი მიადგეს უცვარი დაზიანების აღმოსაფხვრელი გადაუდებელი სარემონტო სამუშაოების შედეგად. შესაბამისად, პროექტის განუხორციელებლობა (არაქმედების ალტერნატივა) გაუმართლებელია როგორც გარემოსდაცვითი, ასევე სოციალურ-ეკონომიკური თვალსაზრისით.

პროექტების ეტაპზე განიხილებოდა ორი ალტერნატივა, რომელიც გულისხმობდა საპროექტო გაზსადენით მდინარე ლეხურას საპარო გადაკვეთას და დაბეტონებული მილსადენის ჩადებას მდინარის კალაპოტში წარეცხვის დონეზე დაბალ ნიშნულზე.

საპარო გადაკვეთის დროს, მდინარის საყრდენი ხიმიწებების მოწყობა და მათზე მილსადენის განლაგების ალტერნატიული ვარიანტი გამოიწვევდა დამატებითი მიწის ათვლებას, მილსადენის დაგრძელებას, ასევე, საგრძობლად გაიზარდებოდა პროექტის ღირებულება. აღსანიშნავია გარემოზე უარყოფითი ვიზუალური ეფექტი, რაც გამოწვეული იქნებოდა მდინარის ჭალაში მოწყობილი ხიმიწებით და მასზე განლაგებული გაზსადენით. შესაბამისად აღნიშნულ ვარიანტს არ მიენიჭა უპირატესობა.

მდინარეზე წყალქვეშა გადასასვლელის მოწყობა (შერჩეული ვარიანტი) გულისხმობს დაბეტონებული DN 300 მმ მილის მდინარის წარეცხვის დონეზე დაბლა განლაგებას. სარეაბილიტაციო უბანზე მდინარეს გააჩნია ორი ტოტი, რაც საშუალებას იძლევა მშენებლობის პერიოდში მოხდეს მდინარის ნაკადის მიმართვა სასურველ ტოტში. გაზსადენის მთლიანობის დაცვის მიზნით პროექტით გათვალისწინებულია მდინარის ნაკადის მიმართველი დეზის მოწყობა. აღნიშნული ალტერნატივის განხორციელება არ საჭიროებს კომპენსატორის მოწყობას და შედეგად საპროექტო გაზსადენის დაგრძელებას. პროექტით გათვალისწინებულია მდინარის ეროზირებულ მარჯვენა ნაპირზე არსებულ ფერდობზე ე.წ. ბიოლივისა და დამცავი ზღუდარის მოწყობა (შესაძლებელია ასევე ლითონის მოთითებული ზადის გამოყენებაც, რომელიც გადაბმის და დამაგრების შემდეგ დაიფარება მიწის ნაყოფიერი ფენით.). მშენებლობა განხორციელდება წყალმცირობის პერიოდში რაც მინიმალურ ზემოქმედებას იქონიებს არსებულ იქთიოფაუნაზე.

სარეაბილიტაციო გაზსადენის ძირითადი პარამეტრებია: მუშა წნევა - 2,5 მგპა; მილსადენის კლასი - საპროექტო წნევის მიხედვით (5,4 მგპა); მილის ფოლადის სიმტკიცის კლასი - X52 (K52); მილის დიამეტრი - 325 მმ; კედლის სისქე - 6 მმ; გაზსადენის ჩადრმავება მილის ზედაპირიდან - 2,7 მ; საპროექტო გაზსადენის სიგრძე - 275 მ; სამშენებლო დერეფნის სიგანე - 25 მ; მშენებლობის ხანგრძლივობა - 6 თვე; მიეკუთვნება I კლასის - გაზსადენს, ხოლო მუშა წნევის მიხედვით (არაუმეტეს 2,5 მგპა) - II კლასს.

მაგისტრალური გაზსადენების ჩადრმავება მდინარის გადაკვეთაზე როგორც კალაპოტში, ასევე ჭალაში შერჩეულია ჰიდროლოგიური გამოკვლევის საფუძველზე,

რომლის მიხედვით საპროექტო კვეთში წარეცხვის მაქსიმალური სიღრმე ფსკერის უდაბლესი წერტილიდან შეადგენს 1,7 მ-ს. დაბეტონებული მილის მდინარის კალაპოტსა და ჭალაში მინიმალური ჩაღრმავება მილის ზედიდან შეადგენს არანაკლებ 2,25 მ-ს.

სარეაბილიტაციო სამუშაოების განსახორციელებლად მისასვლელი და დროებითი გზების მშენებლობა არ არის გათვალისწინებული.

საპროექტო გაზსადენის მცირე სიგრძის გამო არ არის გათვალისწინებული გამწმენდი მოწყობილობის გაშვების ან/და მიმღები კვანძის მოწყობა, ვინაიდან. ექსპლუატაციაში მყოფ კასპის განშტოებაზე არ არსებობს ასეთი კვანძები. გაზსადენის განშტოებაზე მილსადენის გაწმენდა შესაძლებელი იქნება მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მოხდება ექსპლუატაციაში მყოფი გაზსადენის სრული რეაბილიტაცია და მასზე ასეთი კვანძების მოწყობა.

გაზსადენის ტრასის დაახლოებით 145 მ სიგრძეზე და სამშენებლო ზოლის სიგანეზე მოიხსნება და ცალკე დასაწყობდება 5-15 მ სისქის მიწის ნაყოფიერი ფენა. სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების დასრულების შემდეგ, ნორმატიული დოკუმენტების მოთხოვნების შესაბამისად, შესრულდება სარეკულტივაციო სამუშაოები (რეკულტივაციის პროექტი ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში შეთანხმებულ იქნა შესაბამის სამსახურთან).

საინჟინრო-გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური პირობები ხელსაყრელია აღნიშნულ მონაკვეთზე სარეკონსტრუქციო სამუშაოების განხორციელებისთვის.

გაზსადენის ტრასის დასაწყისში დაახლოებით 85 მ-ზე საჭიროა მილის იზოლაციის დაცვა ქვა-ღორღისაგან. მილის ქვეშ (0,1 მ) და მილის თავზე (0,2 მ) დაიყრება გაფხვიერებული გრუნტი (ქვიშა), დანარჩენი ნაწილი შეივსება მინერალური გრუნტით. ქვიშის საჭირო რაოდენობა დაახლოებით შეადგენს 25 მ³-ს. ასევე შესაძლებელია, მილის იზოლაციის დაცვის მიზნით, ქვიშის (გაფხვიერებული გრუნტის) ნაცვლად მოხდეს ე.წ. „ფოლადის ფურცელი“-ს გამოყენება.

მდინარის მაჯვენა ნაპირის წარეცხვის პროცესის შეჩერების და დაცვის მიზნით მოეწყობა კალაპოტის მარეგულირებელი ნაგებობა დეზი. დეზის სიგანე შეადგენს ერთ მეტრს, ხოლო სიგრძე - 15 მ. დეზის მდინარის კალაპოტში შეჭრის სიღრმე 3 მ-დეა. სიმაღლე მდინარის უდაბლესი წერტილიდან იქნება დაახლოებით 1.8 მ, ხოლო საერთო სიმაღლე იქნება 4.0 მ.

პროექტის მცირე მასშტაბიდან გამომდინარე სამშენებლო ბანაკი არ მოეწყობა. მოეწყობა საქმიანი ეზო და ტექნიკის განთავსებისათვის საჭირო ტერიტორია. აღნიშნული ტერიტორია პროექტის დამთავრების შემდეგ აღდება პირვანდელ მდგომარეობამდე.

საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგად მიღებული მიწისქვეშა წყლების პროგნოზული მაქსიმალური დონეების ანალიზის საფუძველზე დადგენილია, რომ მის მთელ ტრასაზე არ არის საჭირო მილის დამძიმება მისი მდგრადობის უზრუნველყოფის მიზნით.

დამონტაჟდება DN 300 ონკანი ცალმხრივი გაქრევით, რომელსაც აქვს ხელის და ჰიდროპნევმომპრავი და, შესაბამისად, არის მათი ხელით, ადგილობრივი და დისტანციური მართვის შესაძლებლობა. ონკანები და საონკანო კვანძების ელემენტები განლაგდება მიწისქვეშ, მომსახურე პერსონალს ექნება მხოლოდ არმატურის ამპრავთან შეხება. საონკანო კვანძების მომსახურებისათვის არის ტრანსპორტით მისვლის შესაძლებლობა, მათი მოედნები შეიღობება (ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერში სტაციონარული გაფრქვევის წყაროს მოწყობის გამო, ეკოლოგიური ექსპერტიზის პერიოდში საქმიანობის განმახორციელების მიერ მოხდა შესაბამისი ჰაერდაცვითი დოკუმენტაციის შეთანხმება).

პროექტით გაზსადენის მიწისზედა მონაკვეთების კოროზიისაგან დაცვისათვის გათვალისწინებულია ალუმინის საღებავის გამოყენება ორ ფენად, სისქით 0,2-0,5 მმ.

პროექტის მიხედვით მილსადენის სიმტკიცეზე გამოცდა და ჰერმეტიკობაზე შემოწმება გათვალისწინებულია პნევმატიკური ან ჰიდრაულიკური მეთოდით. პნევმატიკური მეთოდით გამოცდა ჩატარდება ერთ ეტაპად მილსადენის მონტაჟის შემდეგ. გამოცდის ხანგრძლივობა იქნება 12 საათი.

ჰიდრავლიკური გამოცდის შემთხვევაში სხვა საკითხებთან ერთად მითითებული იქნება საგამოცდო უბნები და წნევები, წყლის აღებისა და ჩაღვრის ადგილები. აღნიშნული მეთოდის შერჩევის შემთხვევაში გათვალისწინებული შესაბამის დამცავი ღონისძიებების გატარება.

გაზსადენის სახაზო ნაწილის დამაგრება გათვალისწინებულია სპეციალური ამოსაცნობი ნიშნებით.

სამშენებლო მოედანზე მოხდება სამშენებლო-სამონტაჟო მასალების დასაწყობება, სამშენებლო ტექნიკის განთავსება, მოწყობა მიწის შედუღების სტენდი. სამშენებლო მოედანი მოეწყობა მდინარის კალაპოტიდან მინიმუმ 50 მ-ის დაშორებით, მოიხსნება მიწის ზედა ნაყოფიერი ფენა და ტერიტორია მოიხრეშება. სამუშაოების დასრულების შემდეგ დაკავებული მიწის ნაკვეთი აღდგება პირვანდელ მდგომარეობამდე. სამშენებლო მოედნის ადგილმდებარეობას და მის მოცულობას განსაზღვრავს სამშენებლო ორგანიზაცია. სამშენებლო ორგანიზაცია განსაზღვრავს ასევე მუშა-მოსამსახურეთა რაოდენობას შესაბამისი კვალიფიკაციის მიხედვით. აღნიშნულია, რომ შესაძლებელი იქნება მუშახელის ადგილობრივი მცხოვრებლებით დაკომპლექტება.

უახლოესი დასახლებული პუნქტი - სოფ. მრგვალი ჭალა დაშორებულია 975 მ მანძილით, შესაბამისად, მშენებლობის პერიოდში ატმოსფერულ ჰაერზე ასევე ხმაურის ზემოქმედება უმნიშვნელოა.

დაგეგმილ საქმიანობას ზემოქმედება არ ექნება დაცულ ტერიტორიებზე. პროექტს ზემოქმედება არ ექნება ასევე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე.

ფონური მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება მოხდა სათანადო ლიტერატურაში არსებული მონაცემების და სხვადასხვა კვლევების დეტალური შესწავლის შედეგების საფუძველზე. 2014 წლის გაზაფხულის მიწურულსა და ზაფხულის დასაწყისში, საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის ექსპერტთა ჯგუფმა დაათვალიერა/შეისწავლა მდინარე ლეხურას გადაკვეთის ადგილი და მიმდებარე ტერიტორია.

საპროექტო ტერიტორია ბიომრავალფეროვნების (ფლორა, ფაუნა) კუთხით ძალზედ მწირია. მცენარეული საფარი წარმოდგენილია მხოლოდ ბალახოვანი და ბუჩქნარი საფარით. მცენარეთა დაცული სახეობები არ ფიქსირდება, შესაბამისად ზემოქმედება არ იქნება მათზე. სამუშაოთა სპეციფიკის და მოცულობების გათვალისწინებით ცხოველთა და ფრინველთა სახეობებზე ზემოქმედება უმნიშვნელოა.

დაგეგმილი სარეკონსტრუქციო სამუშაოების პერიოდში მოსალოდნელია იქტიოფაუნაზე ზემოქმედება. შესაბამისი ღონისძიებების გატარებით, ასევე იქტიოფაუნისთვის სენსიტიური ვადების დაცვის შემთხვევაში ზემოქმედება არ იქნება მაღალი. ზემოქმედების შემცირებას ხელს უწყობს მდინარის კალაპოტში 2 ტოტის არსებობა. სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დროს მოხდება აღნიშნული ტოტების მონაცვლეობით გადაკეტვა, რათა არ მოხდეს მდინარის დაბინძურება და იქტიოფაუნაზე ზემოქმედება.

გზს-ს ანგარიშს თან ახლავს ნარჩენების მართვის გეგმა, სადაც განხილულია მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპებზე წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის საკითხები.

წარმოდგენილია გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა და შესაძლო ავარიულ შემთხვევებზე რეაგირების გეგმა, როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპებისთვის.

აღწერილია საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს აღდგენის პირობები, როგორც მოკლევადიანი შეჩერება/რემონტის შემთხვევაში, ასევე გაზსადენის ხანგრძლივი შეჩერება/კონსერვაციისა და ლიკვიდაციის შემთხვევაში.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად გამოვლენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით. ასევე მონიტორინგის, ავარიულ შემთხვევებზე რეაგირების, ნარჩენების მართვის გეგმების, შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმების და წარმოდგენილი რეკომენდაციების შესაბამისად;
2. გაზსადენის ექსპლუატაციის პერიოდში, ძლიერი წყალდიდობებისა და წყალმოვარდნების დროს, უზრუნველყოს მდინარის წყლის ნაკადიმმართველი დეზის მდგომარეობის და მისი ეფექტური მოქმედების მონიტორინგი. მონიტორინგის შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს შესაბამისი ნაპირდამცავი ღონისძიებების გატარება;
3. იმ შემთხვევაში თუ გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შედეგად დადგინდება, რომ აუცილებელია დამატებითი შემარბილებელი/საკომპენსაციო ღონისძიებების განხორციელება, უზრუნველყოს აღნიშნული ღონისძიებების გეგმების წარმოდგენა საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში. სამინისტროს მიერ აღნიშნული გეგმების განხილვისა და მასში მითითებული ღონისძიებების მიზანშეწონილობის დადასტურების გარეშე საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია არ განახორციელოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია;
4. მილსადენის სარეკონსტრუქციო სამუშაოების დაწყების და ასევე ექსპლუატაციაში შესვლისთანავე აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს.

შენიშვნა: გზმ-ს ანგარიშში მითითებული ყველა შემარბილებელი ღონისძიებების ასევე დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესრულების და მონიტორინგის განხორციელების ვალდებულება ეკისრება საქმიანობის განმახორციელებელს.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ტექნიკური და სამშენებლო ზედამხედველობის სააგენტოს მიერ, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“-ს „საგურამო ქუთაისის“ მაგისტრალური გაზსადენის კასპის განშტოებაზე მდ. ლეხურას წყალქვეშა გადასასვლელის რეკონსტრუქციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

თამარ შაოშიძე

(სახელი, გვარი)

ბ.ა.